

BAKIM ONARIM İŞLERİNDE İSG TALİMATI

Doküman No

İYTEİSG-003

Yayın Tarihi

Revizyon No

Revizyon Tarihi

1. AMAÇ

Bakım Onarım İşlerinde İSG Talimatı, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü yerleşkelerindeki laboratuvarlarda, atölyelerde, ofislerde ve ortak kullanım alanlarında iş sağlığı ve güvenliği kurallarının uygulanması amacıyla hazırlanmıştır.

2. KAPSAM

Bu talimat Üniversiteye ait tüm çalışma bölgeleri, idari ve sosyal tesisleri, şantiyeleri ve buralarda çalışan tüm Üniversite personelini, Üniversite öğrencilerini, Üniversiteye mal ve hizmet üreten yüklenici/taşeron firma personelini ve stajyerleri kapsamaktadır.

3. SORUMLULAR

Bu talimatın uygulanmasında Birim İşveren Vekilinin yönlendirmesiyle akademik ve idari personel başta olmak üzere, öğrenciler, ziyaretçiler ve diğer kullanıcılar sorumlu tutulacaktır.

4. UYGULAMA

1. İş yerinde çalışanlar tarafından çalışma alanlarında, binalarda, makine ve ekipmanlarda, tesisatta tespit edilen arızalar, eksiklikler ve tehlike yaratabilecek durumlar ilgili birim amirine ve/veya bakım ve onarım işleriyle görevli olanlara hemen bildirilir. Yapılan bildirimler bakım onarım ekibi/yetkilisi tarafından en kısa zamanda ve uygun şekilde giderilir.

2. Bakım ve onarım işlerinin yapılabilmesi için koruyucu tertibatın kaldırılması gerektiği hallerde bunlar makine durdurulduktan ve onarım işlerinden sorumlu olanlardan izin alındıktan sonra kaldırılacak ve onarım işlerinden sorumlu kişi onarılan makine, cihaz veya tesisatın çalışmasına izin vermeden önce koruyucu tertibatın uygun şekilde tekrar yerine konulup konulmadığını kontrol edecektir.

3. Dar alanlarda ve havasız ortamlarda yapılacak bakım ve onarım işlerinde zararlı, zehirleyici ve boğucu veya parlayıcı gaz veya sıvıların tehlikeli bir şekilde toplanacakları göz önünde bulundurularak gerekli güvenlik tedbirleri alınacaktır. Bu gibi yerlerde tecrübeli çalışanlar çalıştırılacak bunlara uygun kişisel koruma teçhizatı verilecek ve tecrübeli bir veya birden fazla gözlemci görevlendirilecektir.

BAKIM ONARIM İŞLERİNDE İSG TALİMATI

<i>Doküman No</i>	İYTEİSG-003
<i>Yayın Tarihi</i>	
<i>Revizyon No</i>	
<i>Revizyon Tarihi</i>	

4. Çalışanların tehlikeli gaz, buhar ve sislerden korunmaları için tank ve depolar içinde yapılacak bakım ve onarım işlerinde çalışanlara, maskeler, solunum cihazlarıyla emniyet kemerleri gibi uygun kişisel korunma araçları verilecek ve iş süresince tank veya depo ağızlarında bir gözlemci bulunacaktır.
5. Çalışanlar tarafından bakım onarım faaliyetlerinin yürütüldüğü küçük depo veya kapalı yerlere gerektiğinde sürekli olarak uygun şekilde temiz hava verilmelidir.
6. Korkuluklu platformda çalışma imkanı sağlanamayan ve iki metreden fazla yüksekliği bulunan dış kısımlarda, çatılarda ve benzeri yüksek yerlerde bakım ve onarım işlerinde gerekli güvenlik tedbirleri alınacak ve çalışanlara uygun baret, emniyet kemeri ve bağlama ipleri gibi kişisel korunma araçları verilerek bunları kullanmaları sağlanacaktır.
7. Kontrol bakım ve onarım yapılacak makine ve elektrik devrelerinin akımı kesilecek ve akımı kesen şalter veya anahtarların kilitleme tertibatı bulunacak veya bunların açık oldukları uygun şekilde belirtilecektir.
8. Bakım ve onarım nedeniyle akım altındaki tesisatın tecritlerinin çıkarılması gerektiğinde, bu kısımlar uygun paravana veya koruyucularla korunacaktır. Fazla rutubetli, buhar veya benzerlerinin bulunduğu yerler ile yağlı yerlerdeki elektrik motorlarının gerilim altındaki kısımlarıyla bağlantılarının uygun şekilde korunmuş olması sağlanacaktır.
9. Çalışan herkes, herhangi bir yerde, binalarda makine veya tezgahta, cihaz veya alette gördüğü noksanlık veya tehlikeli durumu veya arızayı en yakın amirine haber verecektir. Bakım veya onarım ekibi gelinceye kadar hiç kimse hiçbir şeye el sürmeyecektir.
10. Bakım ve onarım işleri, yalnız bu işler için yetiştirilmiş ve görevlendirilmiş kimseler tarafından yapılacaktır.
11. Takım ve avadanlıklar, daima kendi amaçları için kullanılacaktır. Örneğin; çekiç yerine anahtar keski yerine tornavida kullanılmayacaktır. Her iş için gerekli olan takım alınacak ve kullanılacaktır.
12. Elektrik işlerinde bakım ve onarım işleri ancak elektrikçiler tarafından yapılacaktır. Bakım ve onarım ekipleri, elektrik akımı altında çalışmayacaklar ve elektrik akımı ile ilgili hususlarda sorumlu elektrikçinin yardımını isteyecek ve onunla işbirliği yapacaklardır.

BAKIM ONARIM İŞLERİNDE İSG TALİMATI

<i>Doküman No</i>	İYTEİSG-003
<i>Yayın Tarihi</i>	
<i>Revizyon No</i>	
<i>Revizyon Tarihi</i>	

13. Bakım ve onarım işlerinde kullanılan bütün elektrikli el aletlerinin gövde topraklanmasının yapılmış olduğundan emin olunmalıdır. Seyyar elektrikli el aletleri mutlaka topraklama hattı bulunan prizlerden cereyan alacaklardır.

14. Çekiç, balyoz, kalem, keski, zımba ve benzeri aletler, standartlarına uygun şekilde ve kaliteli çelikten yapılacak ve bunların bozulan veya çapaklanan başları, taşlama veya eğeleme suretiyle düzeltilecektir.

15. Kaldıraçlar ve benzeri aletler kullanılmadıkları sırada, yere ve tezgah üzerine dayalı ve dik olarak bırakılmayacak, yatık olarak bırakılacaktır.

16. Krikolar, yük kaldırırken yere sağlam bir şekilde ve dik olarak konacak ve yükler istenilen yüksekliğe kaldırıldıktan sonra, krikolar dayanıklı ve uygun takozlarla beslenmedikçe bu yüklerin altında veya üstünde çalışılmayacak ve yüklerin kriko ile indirilmesinde gerekli tedbirler alınacaktır.

17. El aletlerini, görevlerini en iyi yapabilecek durumda (bakımlı, keskin, düzgün, temiz, yağlanmış, gerekli hallerde özel kılıflarında) bulundurunuz. (El aletlerini periyodik olarak kontrol ettiriniz, bakım ve onarımlarını yaptırınız.)

18. Yapacağınız iş için en uygun aleti seçiniz, bozuk alet ve takımlarla çalışmayınız. **19.** Çekiç, balyoz vb. aletlerin bakımlı ve kullanılabilir durumda, saplarının sağlam ve yuvalarına sıkı geçmiş ve kamalanmış olmasına dikkat ediniz. Çatlak, kırık, gevşek saplar kazalara sebep olur. Balyoz ve çekiçlerin başları fırlayıp çalışanı veya etraftakileri yaralayabilir. **20.** El aletlerini yüksek yerlere veya ayak altına tehlike doğuracak şekilde bırakmayınız. **21.** Alet ve takımların sizin veya başkasının üzerine düşebilecek, ayağına takılabilecek bir yere

bırakılmasına müsaade etmeyiniz, önleyiniz.

22. Her aletin bir yeri olmalıdır, işleri bitince ve paydosta aletleri yerine koyunuz.

23. Keskin ve sivri aletleri ceplerinize koymayınız. Kılıf veya kınında, alet çantasında taşıyınız, çizeceklerin uçlarına mantar takınız.

24. Aletlere gereği kadar kuvvet ve basınç uygulayınız, kapasiteleri dışındaki işler için zorlamayınız.

25. Vurulmaktan tepeleri bozulmuş, kırılmış veya bükülmüş aletleri tamir ettiriniz, onarılamayanları hurdalığa atınız. Ortalıkta bırakmayınız.

BAKIM ONARIM İŞLERİNDE İSG TALİMATI

Doküman No

İYTEİSG-003

Yayın Tarihi

Revizyon No

Revizyon Tarihi

26. Yapılacak işe, vidanın yarığına uygun tornavida kullanınız. Vidalanacak veyasökülecek parçayı avucunuzun içinde tutmayınız. Tornavida kayıp elinizi yaralayabilir.
27. Tornavidanın sapına vurmayınız.
28. Tornavidaları kama, keski veya manivela yerine kullanmayınız.
29. Ağzı açılmış, çatlama, yalama olmuş, kaynak edilmiş kötü durumdaki anahtarları kullanmayınız.
30. Anahtarları uçlarına boru geçirerek veya bir alet (özellikle başka bir anahtar) ekleyerek uzatmayınız.
31. Anahtara hiçbir zaman vurmuyunuz, anahtarı çekiç yerine kullanmayınız.
32. Somun sıkar veya gevşetirken, anahtarı çekmek itmekten güvenlidir, itmek gerekirse açık avucunuzla itiniz.
33. Ayarlı anahtar kullanırken, ayarlı çeneye doğru bastırınız.
34. Başınızın üzerindeki somun, cıvata veya başka bir parçayı takar veya sökerken yana çekiliniz, anahtarın altında durmayınız.
35. Cıvata başları ve somunlar için uygun tip ve boyutta anahtar kullanınız. Ayarlanabilir İngiliz, Fransız, kurbağacık veya tırtıllı anahtarı mecbur kalmadıkça kullanmayınız.
36. Sapsız veya bozuk saplı, aşınmış veya körleşmiş eğeleri kullanmayınız.
37. Doğru ayarlanmamış, bilenmemiş ve çaprazlanmamış, çatlak, dişleri kırık, sapları gevşek testereleri kullanmayınız.
38. Balyozla çalışırken gerekiyorsa saplı keski kullanınız. Balyozu sallamadan önce arkanıza bakınız.
39. Basınçlı hava tabancasıyla çalışırken keski ve matkabı ayağınıza kaçırmamaya dikkat ediniz.
40. Manivela ile kapasitesinin üstünde ağırlık kaldırmayınız. Manivelayı takoz veya destek yerine kullanmayınız.
41. Bıçak, keski, iskarpela ve benzerleriyle malzemeyi ileriye doğru kesiniz, bu gibi aletleri kendinize yöneltmeyiniz.
42. Makinelerin bakımlarını kendiniz yapmayınız.
43. Makinelerin bakımlarını yaparken elektrik kesintilerine karşı seyyar lamba ya da el lambasını yanınızda bulundurunuz.
44. Yerden yüksekte yapılan bakım çalışmalarında takım çantası kullanınız.

BAKIM ONARIM İŞLERİNDE İSG TALİMATI

<i>Doküman No</i>	İYTEİSG-003
<i>Yayın Tarihi</i>	
<i>Revizyon No</i>	
<i>Revizyon Tarihi</i>	

45. Basınç altında iken basınçlı kapları onarmayınız.
46. Boşta bulunan kullanılmayan kayışları ortada bırakmayınız.
47. Çalışma alanını her gün havalandırınız.
48. Kaynak işleri yaparken elektrik kabloları ve diğer malzemelerin ezilmesini, düşmesini ve etrafa çarpmasını önleyiniz.
49. Parlayıcı veya patlayıcı maddelerin taşındığı kapların üzerinde kaynak veya oksijenle kesme işlemi yapmadan önce temizleyiniz.
50. Bakım ve onarım sırasında kullandığınız seyyar elektrikli aletlerin fiş ve kordonlarının mükemmel olmasına dikkat ediniz.
51. Bakım ve onarım için sökülmüş olan koruyucu, korkuluk veya siperlikleri tadilat sonunda mutlaka yerine takınız.
52. Çatıda ve buna benzer yerlerde yapılan bakım çalışmalarında güvenlik tedbirlerini alınız baret, emniyet kemeri ve bağlama ipleri kullanınız.
53. Bakım ve onarım işlerinin yapılabilmesi için, koruyucu tertibatın kaldırılması gerektiği hallerde, bunlar makina durdurulduktan ve onarım işlerinden sorumlu olanlardan izin alındıktan sonra kaldırılacak ve onarım işlerinden sorumlu kişi, onarılan makina, cihaz veya tesisatın çalışmasına izin vermeden önce, koruyucu tertibatın uygun şekilde tekrar yerlerine konulup konulmadığını kontrol edecektir.
54. Bina ve tesisatta yapılacak bakım ve onarım işlerinde, geçici olarak uygun ve güvenli sabit merdivenle platformlar, geçit veya iskeleler yapılacaktır.
55. Dışarıdan temizlenemeyen büyük depolara işçilerin girmesi gerektiği hallerde, bu çalışanlara; çizme, eldiven, gözlük, elbise veya temiz hava maskesi gibi uygun kişisel korunma araçları verilecek ve depo ağzında, işin süresince bir gözlemci bulundurulacaktır.
56. İçinde çalışanların çalışmakta olduğu küçük depo veya kapalı yerlere, gerektiğinde sürekli olarak ve uygun şekilde temiz hava verilecektir.
57. Oksijenle kaynak veya kesme işleri yapıldığı hallerde, borular yıkanacak ve gerektiğinde kaynar su veya buhar geçirilecektir.

BAKIM ONARIM İŞLERİNDE İSG TALİMATI

Doküman No

İYTEİSG-003

Yayın Tarihi

Revizyon No

Revizyon Tarihi

58. Kaynak işleri yapılan işyerlerindeki gaz tüpleri, borular, elektrik kabloları ve benzeri malzeme; ezilmeyecek, devrilmeyecek veya düşmeleri veya çarpmaları önlenecek şekilde yerleştirilmiş olacak ve elektrik kaynağı yapılan yerlerde, uygun paravana veya bölmeler bulundurulacaktır.

59. Rutin Bakım Kontrolleri

Makinenizi Çalıştırmadan Önce;

Kullandığınız Makinenin Etrafını Kontrol Ediniz. (Gözleme, İşitme, Çevre Durumu Gibi)

Elektrik Bağlantılarını Kontrol Ediniz.

Yağ, Su, Yakıt Sızdırması Veya Delik Olup, Olmadığını Kontrol Edin.

O Gün Makinenizin Periyodik Bakımı Olup, Olmadığını Makine Periyodik Bakım Kartından Kontrol Ediniz. (Günü İse Kullanmadan Bakımını Yaptırınız)

60. Makinenizde Arıza Tespiti Durumunda;

- Makineyi stop ettirin.
- İlgili amir ile kontak kurun.
- Amirin gelinceye kadar bekleyin.

Tamir edilene kadar MAKİNAYI ÇALIŞTIRMAYIN.

Yukarıda belirtilen ve tarafıma aktarılan tüm bilgileri, kuralları okudum ve anladım. İş güvenliği kaidelerine ve talimatlarına harfiyen riayet edeceğimi bildiriyorum.

Tebliğ Eden

Kabul Eden

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan